gemeente
Haarlemmermeer

raadsvoorstel

Onderwerp	Plan van Aanpak brandveiligheid drie recreatie- en/of verblijfsgebieden
Portefeuillehouders	Erik Vermeulen, Marianne Schuurmans-Wijdeven
Inlichtingen	Edward Pranger
Collegevergadering	18 augustus 2026
Raadsvergadering	
Raadsvoorstelnummer	13703048

1. Voorstel

Collegebesluit(en)

Het college heeft besloten om:

1. het Plan van Aanpak brandveiligheid drie recreatie- en/of verblijfsgebieden (bijlage 1) vast te stellen, onder voorbehoud dat de raad het gevraagde budget beschikbaar stelt en verwerkt in de Voorjaarsrapportage 2027;
2. op grond van artikel 87 van de Gemeentewet, geheimhouding op te leggen op bijlage 1 (Plan van Aanpak brandveiligheid drie recreatie- en/of verblijfsgebieden en de daarbij behorende bijlagen), totdat belanghebbenden over de situatie zijn geïnformeerd. De geheimhouding wordt opgelegd op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder d van de Wet open overheid in verband met het belang van de inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen.

Het college besluit de raad voor te stellen om:

1. voor de uitvoering van dit voorstel vanaf 1 januari 2027 € 1.500.000 budget per jaar beschikbaar te stellen voor de duur van vier jaar;
2. de extra benodigde middelen van € 6.000.000 te verwerken in de voorjaarsrapportage 2027.

2. Samenvatting

De volkstuincomplexen, bekend als De Groene Liede, Klein België en De Zonnehoek in Vijfhuizen waren van oorsprong bedoeld als volkstuinen. In het huidige omgevingsplan zijn deze bestemd voor recreatie- en/of verblijfsgebieden.
In 2025 is uit onderzoek gebleken dat op de recreatie- en/of verblijfsgebieden niet aan de brandveiligheidsregels wordt voldaan. In het eerste halfjaar van 2026 heeft inventarisatie plaatsgevonden van de feitelijke en juridische situatie van de drie recreatie- en/of verblijfsgebieden en zijn eenvoudig te treffen maatregelen getroffen om de brandonveilige situatie te verbeteren. Ondanks deze maatregelen is nog steeds sprake van een brandonveilige situatie. De inventarisatie bevestigt het eerdere beeld van de brandweer dat sprake is van onveilige situaties en toont aan dat deze de afgelopen decennia verslechterd zijn. Om slachtoffers en branduitbreiding (brandoverslagregels) bij brand te voorkomen en te zorgen

voor voldoende bereikbaarheid van de hulpdiensten is het noodzakelijk dat wordt voldaan aan alle (brandveiligheid)regels.
De ontwikkelingen van de afgelopen decennia tonen aan dat de gebruikers en eigenaren zich niet allemaal aan de wet- en regelgeving hebben gehouden. Naast overtredingen van de brandveiligheidsregels staat er op veel plaatsen te veel bebouwing en is er sprake van strijdig gebruik. We hebben hier een beginselplicht tot handhaving.
Het doel van het project aanpak brandveiligheid van de drie recreatie- en/of verblijfsgebieden (hierna: het project) is het toewerken naar een situatie waarin de drie recreatie- en/of verblijfsgebieden voldoen aan de brandveiligheidsregels (regels ten aanzien van brandoverslag en bereikbaarheid hulpdiensten uit de Omgevingswet en het Besluit bouwwerken leefomgeving) en uiteindelijk in 2031 ook aan de overige regelgeving uit het omgevingsplan ten aanzien van bebouwing en gebruik.

Het plan van aanpak brandveiligheid op de drie recreatie- en/of verblijfsgebieden (hierna: PvA), omschrijft wat dit jaar gedaan is en schetst het traject naar het beëindigen van de brandonveilige situatie(s) op de drie recreatie- en/of verblijfsgebieden (bijlage 1). In dit traject wordt gewerkt met tussenstappen (vier fases). Er wordt gestart met een minnelijke fase (fase 1) waarin de eigenaren en gebruikers van de recreatie- en/of verblijfsgebieden tot 1 april 2027 de ruimte krijgen om te voldoen aan de brandveiligheidsregels (brandoverslag en bereikbaarheid hulpdiensten). Hierna volgt een toezicht fase (fase 2) en daarna een handhavingsfase (fase 3). Tenslotte volgt de laatste fase van periodiek toezicht (fase 4).

Binnen de reguliere werkzaamheden is geen personele capaciteit voor de uitvoering van het PvA. Dit zou ten koste gaan van de uitvoering van de reguliere werkzaamheden en andere wettelijk verplichte taken. Het PvA kan dus niet uitgevoerd worden binnen de huidige budgetten. Indien het budget niet beschikbaar gesteld wordt, dan kan vanaf 1 april 2027 geen toezicht en handhaving uitgevoerd worden. Met het budget wordt invulling gegeven aan de wettelijke beginselplicht tot handhaving. Daarnaast wordt voorkomen dat wij aansprakelijk worden gesteld als in geval van slachtoffers of schade het causaal verband aangetoond kan worden tussen het niet handhaven en de brandonveiligheid. Het budget wordt door middel van dit raadsvoorstel aangevraagd. Niet ingezet budget vloeit terug in de algemene middelen.

3. Uitwerking

3.1 Wat willen we bereiken?

We willen toewerken naar een situatie waarin de drie recreatie- en/of verblijfsgebieden voldoen aan de brandveiligheidsregels en de overige geldende wet- en regelgeving uit het omgevingsplan ten aanzien van bebouwing en gebruik.

De eigenaren en gebruikers zijn en blijven zelf verantwoordelijk om de brandonveilige situatie(s) te beëindigen. Door te voldoen aan de genoemde wet- en regelgeving wordt voorkomen dat een brand zich uitbreidt naar een ander bouwwerk of perceel en worden slachtoffers voorkomen. Vanaf 1 april 2027 zullen we met inzet van toezicht en handhaving hier actief op inzetten, zodat er geen brandonveilige situaties meer zijn.

3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Wij gaan met het beschikbaar te stellen budget uitvoering geven aan het PvA om de brandonveilige situaties te (laten) beëindigen.

In eerdere brieven (december 2025 (13680552), januari (12955707), maart (13150600) en juli 2026 (13657530)) en tijdens voorlichtingsbijeenkomsten (februari 2026) zijn eigenaren en gebruikers algemeen geïnformeerd over welke maatregelen zij moeten nemen om de

brandonveilige situatie te beëindigen. In juli 2026 zijn de besturen van de recreatie- en/of verblijfsgebieden, de eigenaren en gebruikers per brief geïnformeerd dat zij per 1 april 2027 moeten voldoen aan de brandveiligheidsregels en welke stappen wij gaan nemen om de naleving van de regelgeving te realiseren.

Na vaststelling van het PvA worden eigenaren en gebruikers schriftelijk uitgenodigd voor een voorlichtingsbijeenkomst. Het doel is begrip van de urgentie van de situatie en draagvlak voor het PvA te creëren. Hierna zullen we in gesprek blijven met de parkbesturen over de implementatie van de te nemen maatregelen. Het inhoudelijk onderzoek per volkstuin wordt gedurende het najaar van 2026 voortgezet vanuit het reeds beschikbaar gestelde budget. Hierbij wordt door toezichthouders onder andere vastgelegd; de bebouwing, onderlinge afstanden, wie de huidige gebruikers zijn en waar mogelijk het gebruik. Ook worden gebruikers en/of eigenaren gemotiveerd om zich aan de geldende regels te houden. Deze gegevens worden gebruikt om te prioriteren waar vanaf 1 april 2027 het eerst toezicht gehouden wordt.

Met het beschikbaar te stellen budget wordt vanaf april 2027 toezicht en handhaving ingezet.

Blijkt vanaf 1 april 2027 uit toezicht dat wordt voldaan aan de regels ten aanzien van brandveiligheid (brandoverslag en bereikbaarheid hulpdiensten), dan wordt geen handhaving ingezet op bebouwing en gebruik tot 1 augustus 2031 en wordt periodiek toezicht ingezet. De eigenaren en gebruikers krijgen dan tot 1 augustus 2031 om te voldoen aan de regels met betrekking tot bebouwing en gebruik. In 2030 dient opnieuw overwogen te worden of en welke capaciteit beschikbaar gesteld wordt voor handhaving op bebouwing en gebruik vanaf 1 augustus 2031.
Blijkt vanaf 1 april 2027 uit toezicht dat niet wordt voldaan aan de regels ten aanzien van brandveiligheid, dan wordt handhaving ingezet op de regels ten aanzien van brandveiligheid, bebouwing en gebruik. Het is onwenselijk om handhaving in te zetten op het brandveilig maken van strijdig aanwezige bebouwing, daarom wordt dan direct handhaving ingezet op bebouwing en gebruik. Bovendien hebben we een beginselplicht tot handhaving. Wanneer een overtreding is geconstateerd, brengt dit beginsel met zich mee dat wij hierop moeten handelen, tenzij sprake is van uitzonderlijke omstandigheden (Harderwijk-uitspraak, ECLI:NL:RVS:2022:285).

Bij wisseling van gebruiker(s) en of eigenaren na juli 2026 dient volledig te worden voldaan aan de wet- en regelgeving. Hier zullen wij binnen de uitvoering van het PvA toezicht op houden en waar nodig handhaving inzetten. De eigenaren en gebruikers die voldoen aan de brandveiligheidsregels, zullen periodiek worden gecontroleerd.

3.3 Wat mag het kosten?

https://hlmr.sharepoint.com/sites/teamsites/NotaBene/SiteAssets/SitePages/Introductiepagina/Memo Standaardteksten middelenparagraaf in nota%E2%80%99s van B%26W en raadsvoorstellen.pdf
De kosten voor de uitvoering van dit voorstel worden geraamd op € 1.500.000 per jaar, met ingang van 1 januari 2027 voor de periode van vier jaar. Op de drie recreatie- en/of verblijfsgebieden bevinden zich in totaal 318 tuinhuizen. Op basis van het aantal te controleren percelen is berekend hoeveel uur inzet benodigd is voor het inhuren van (een) projectleider(s), ondersteuner(s), toezichthouder(s), juristen, brandveiligheidsexpert(s), vergunningverlener(s) en overige kosten ten behoeve van communicatie of uitvoering van het project (bijlage 9 bij het

PvA, toegevoegd als bijlage bij dit voorstel). In de berekening van de kosten is er rekening mee gehouden dat de inkoop-btw compensabel is.

Met de kosten van dit voorstel is geen rekening gehouden in de programmabegroting. De dekking van de kosten wordt verwerkt in de Voorjaarsrapportage van 2027. Indien de middelen niet ingezet worden ten behoeve van dit project, vloeien deze terug in de algemene middelen.

In december 2025 is € 725.000 beschikbaar gesteld voor dit project (raadsvoorstel Budgetaanvraag Handhaving met kenmerk 12829642). Naar verwachting is dit budget per 1 januari 2027 besteed. Om uitvoering te geven aan het PvA is het aangevraagde aanvullend budget nu noodzakelijk. Wij hebben kennis van overtredingen en hebben dan een beginselplicht tot handhaving. Daarnaast zijn wij aansprakelijk als het causaal verband kan worden aangetoond tussen het niet handhaven en eventuele slachtoffers door brand.

In raadsvoorstel 12829642 is reeds bij de raad aangegeven dat wij, gelet op de complexiteit van de problematiek verwachten dat een oplossing van het probleem veel tijd kost en veel ambtelijke capaciteit vergt. Als wij voor het oplossen van deze situatie onze huidige ambtelijke capaciteit inzetten, betekent dit dat andere wettelijke taken niet kunnen worden uitgevoerd. De huidige ambtelijke capaciteit schiet op dit moment al te kort om alle voorliggende (toezicht- en handhavings-) taken uit te voeren. Het aangevraagde budget is bedoeld om dit tekort te ondervangen. Met het aantrekken van nieuwe krachten streven we ernaar de interne capaciteit te verruimen zodat deze werkzaamheden in de toekomst intern opgepakt kunnen worden. Volgend jaar kan worden herzien of er genoeg interne capaciteit beschikbaar is om het team aan te vullen en deze werkzaamheden verder in behandeling te nemen. Deze eventuele financiële situatie kan in dat geval in de voorjaarsnota worden bijgesteld.

Het is noodzakelijk om het PvA als geheel uit te voeren en om te komen tot een legale en brandveilige situatie. Op het moment dat er gestart wordt met het PvA en dit niet overal uitgevoerd wordt, geeft dit onevenredigheid voor de eigenaren en gebruikers. Als het budget niet beschikbaar gesteld wordt zal na april 2027 geen toezicht en handhaving ingezet kunnen worden.

Verder is in de programmabegroting geen dekking voor dit voorstel. Er is sprake van onvoorziene omstandigheden, doordat de informatie niet eerder beschikbaar was. Gezien de brandonveilige situatie, de grote kans op branduitbreiding bij brand, de kans op slachtoffers en de beginselplicht tot handhaving van de gemeente is de situatie onvermijdelijk. Bovendien is de situatie niet verder uit te stellen vanwege de brandonveiligheid.

Wat zijn de financiële risico's?
Wij lopen financiële risico's bij de uitvoering van dit voorstel. Indien handhavingszaken intensievere inzet vragen, is het mogelijk dat meer budget nodig is of minder handhavingszaken mogelijk zijn. Afhankelijk van het aantal handhavingszaken kan het project langere tijd duren. Wij kunnen bovendien (privaatrechtelijk) aansprakelijk worden gesteld als er een causaal verband kan worden aangetoond tussen het niet (handhavend) optreden en eventuele schade.

3.4 Wie is daarvoor verantwoordelijk?
De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van budget. Het houden van toezicht op de naleving van de wettelijke eisen is een verantwoordelijkheid van het college. De

portefeuillehouder Handhaving is het eerste aanspreekpunt. Verder is de burgemeester als tweede aanspreekpunt verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid.

3.5 Welke overige relevante informatie is beschikbaar?
Bij besluitvorming is het uitgangspunt dat informatie openbaar is. Dit sluit aan bij het principe van een transparante overheid, zoals is bedoeld in de Wet open overheid. Er kunnen zich echter gevallen voordoen waarbij openbaarmaking van bepaalde informatie niet gewenst is. Daarvan is in dit geval sprake.

In het PvA (bijlage 1) wordt een voorstel gedaan met betrekking tot toezicht en indien nodighandhaving. Om onze taken op dit gebied goed uit te kunnen oefenen, is het belangrijk dat de inhoud van de bijlage bij dit raadsvoorstel geheim blijft. Daarom maken we gebruik van de uitzonderingsgrond zoals is bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, onder d van de Wet open overheid. We besluiten in dit geval bijlage 1 bij dit raadsvoorstel niet openbaar te maken, totdat de belanghebbenden door ons zijn geïnformeerd.

3.6 Wanneer en hoe zal de raad over de voortgang worden geïnformeerd?
Er zal een halfjaarlijkse voortgangsrapportage worden opgesteld welke zal worden gedeeld met de raad.

3.7 Wat betekent dit voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA)?
Dit voorstel heeft geen gevolgen voor de MRA en er zijn met betrekking tot dit onderwerp geen regionale afspraken gemaakt.

4. Ondertekening

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,

de secretaris, de burgemeester,

b/a

Hermineke van Bockxmeer Marianne Schuurmans-Wijdeven

J. Metselaar b/a Charlotte van der Mey

Bijlage(n):
1. Plan van Aanpak, inclusief bijlagen (geheim)